Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2025)0166

Håndtering af Kinas restriktioner på eksport af kritiske råstoffer

Europa-Parlamentets beslutning af 10. juli 2025 om håndtering af Kinas restriktioner på eksport af kritiske råstoffer (2025/2800(RSP))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til sine tidligere beslutninger om Kina,

– der henviser til det kommende topmøde mellem EU og Kina, som efter planen skal afholdes den 24. og 25. juli 2025,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1252 af 11. april 2024 om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/1020[1] (forordningen om kritiske råstoffer),

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1735 af 13. juni 2024 om fastlæggelse af en ramme for foranstaltninger til styrkelse af Europas økosystem for fremstilling af nettonulteknologiprodukter og om ændring af forordning (EU) 2018/1724[2] (forordningen om nettonulindustri),

– der henviser til G7-ledernes erklæring om G7-landenes handlingsplan for kritiske mineraler,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 26. februar 2025 med titlen "Aftalen om ren industri: En fælles køreplan for dekarbonisering og konkurrenceevne" (COM(2025)0085),

– der henviser til de partnerskaber for ren handel og investering, som

---

1 EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.
2 EUT L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

EU forhandler om, og til EU's partnerskaber om kritiske råstoffer,

– der henviser til den fælles meddelelse fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 20. juni 2023 om en europæisk økonomisk sikkerhedsstrategi (JOIN(2023)0020) og til de taler om risikobegrænsning, som Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, holdt i European Policy Centre den 30. marts 2023 og i Europa-Parlamentet den 18. april 2023,

– der henviser til den 13. strategiske dialog mellem EU og Kina, som blev afholdt mellem næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Kaja Kallas, og Kinas udenrigsminister, Wang Yi, i Bruxelles den 2. juli 2025,

– der henviser til erklæringerne fra Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, på G7-topmødet i Kananaskis, Canada, den 16.-17. juni 2025,

– der henviser til Verdenshandelsorganisationens (WTO's) regler, navnlig principperne om ikkeforskelsbehandling og gennemsigtighed i forbindelse med eksportrestriktioner,

– der henviser til WTO's tvistbilæggelsesafgørelser DS431, DS432 og DS433 om Kinas restriktioner på eksport af sjældne jordarter,

– der henviser til FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder,

– der henviser til forretningsordenens artikel 136, stk. 2 og 4,

A. der henviser til, at Kina med virkning fra den 4. april 2025 har indført restriktioner på eksport af syv af de sytten sjældne jordarter og på permanente magneter ved at indføre en ordning med ikkeautomatisk licensudstedelse, og at landet som begrundelse herfor angav betænkeligheder ved produkter med dobbelt anvendelse og sikkerhedshensyn; der henviser til, at listen over produkter, der er omfattet af restriktionerne, indeholder middeltunge og tunge sjældne jordarter (samarium, gadolinium, terbium, dysprosium, lutetium, scandium og yttrium);

B. der henviser til, at kritiske råstoffer er vigtige input til en bred vifte af industriprodukter og -processer, herunder i kritiske sektorer såsom rene teknologier, digitale teknologier, sundhedspleje og forsvar; der henviser til, at en sikker og bæredygtig forsyning af kritiske råstoffer er afgørende for at nå Unionens klimamæssige, digitale, konkurrencemæssige og forsvarsmæssige mål;

C. der henviser til, at eksportmængderne angiveligt er faldet så meget som 80 %, og at der er alvorlige konsekvenser for en lang række

sektorer, herunder elektronik og forbrugerteknologi, grøn energi og vedvarende energi, bilindustrien, luft- og rumfart og sundhedspleje;

D. der henviser til, at EU's afhængighed af Kina med hensyn til kritiske råstoffer er fortsat med at vokse eller i bedste fald fortsat er meget høj; der henviser til, at den globale forsyningskæde for sjældne jordarter er kraftigt koncentreret i Kina, som kontrollerer ca. 75 % af minedriftsproduktionen og 85 % af forarbejdningskapaciteten, og at denne andel er over 95 % for visse sjældne jordarter såsom terbium, yttrium og dysprosium; der henviser til, at EU fortsat er alt for afhængig af tredjelande for så vidt angår forsyningen af kritiske råstoffer, navnlig fordi EU er næsten helt afhængig af Kina for så vidt angår levering af visse tunge sjældne jordarter; der henviser til, at EU dækker 98 % af sin efterspørgsel efter permanente magneter og 92 % af sin efterspørgsel efter NdFeB-magneter gennem import fra Kina;

E. der henviser til, at Kina i betydelig grad har udvidet sin dominans inden for global minedrift, forarbejdning og raffinering af kritiske råstoffer og mellemprodukter, hvilket har skabt strategisk afhængighed i centrale værdikæder, som til tider bevidst er blevet udnyttet gennem restriktive handelsforanstaltninger; der henviser til, at Kina først begrænsede eksporten af sjældne jordarter i 2010 på grund af en territorial tvist med Japan, og at denne begrænsning blev erklæret uforenelig med WTO-reglerne af appelorganet; der henviser til, at Kina også har anvendt omfattende statslig kontrol på eksporten af råmineraler, der af EU er klassificeret som strategiske og/eller kritiske, herunder på gallium og germanium, siden den 1. august 2023, på grafit siden december 2023, på antimonprodukter siden den 15. september 2024, på wolfram og bismuth siden den 4. februar 2025 og på scandium siden den 17. april 2025;

F. der henviser til, at indførelsen af disse eksportrestriktioner allerede er begyndt at have alvorlige skadevirkninger for industrien i EU, herunder bilindustrien, idet hele 17 samlebånd blev midlertidigt lukket i maj 2025; der henviser til, at en bred vifte af sektorer kan stå over for forstyrrelser såsom sundhedspleje, rummet og forsvar — herunder jagerfly, fregatter, droner og præcisionsstyrede våbensystemer — vindmøller og batterier, og det samme gælder den grønne og den digitale omstilling mere generelt;

G. der henviser til, at Kinas procedure for licensudstedelse pålægger ansøgeren at opgive følsomme oplysninger til de kinesiske myndigheder, hvilket krænker reglerne om forretningshemmeligheder; der henviser til, at Kinas ajourførte eksportkontrolramme fra december 2024 giver det kinesiske handelsministerium, statsrådet og den centrale militærkommission større skønsmæssige beføjelser til at gøre produkter, der ikke formelt er opført som produkter med dobbelt anvendelse, til genstand for eksportkontrol; der henviser til, at disse nye

forordninger omfatter foranstaltninger med ekstraterritorial anvendelse;

H. der henviser til, at EU anvender eksportkontrol på visse typer af kritiske og avancerede materialer, men at disse kontroller har et klart fokus på materialetyper med præcise tekniske parametre for deres anvendelse til specifikke militære formål, ikke påvirker handelen med kommercielle, ikkefølsomme produkter og kun tegner sig for en lille del af den samlede eksport af de pågældende materialer;

I. der henviser til, at Kina bevidst har fulgt en strategi med at underbyde de globale markedspriser, samtidig med at landet har holdt sit hjemmemarked lukket, generelt til fordel for statsejede virksomheder, og sammenkobler dette med enorme støtteordninger, hvilket fører til betydelige forvridninger af den globale konkurrence og bringer EU's og medlemsstaternes seneste bestræbelser på at holde EU's resterende minesektorer i live i fare;

J. der henviser til, at EU vedtog forordningen om kritiske råstoffer i april 2024 som udgangspunkt for bestræbelserne på at forbedre modstandsdygtigheden og uafhængigheden af EU's forsyning med kritiske råstoffer og strategiske råstoffer; der henviser til, at forordningen om kritiske råstoffer omhandler både udbuds- og efterspørgselssiden, herunder gennem produktionsmål, ressourceeffektivitet, der har til formål at begrænse forbruget, og gennem erstatning af strategiske råvarer; der henviser til, at cirkularitet udgør selve kernen i forordningen om kritiske råstoffer, som indeholder en målsætning om, at 25 % af Unionens behov for strategiske råstoffer senest i 2030 skal dækkes gennem genanvendelse, og en målsætning om, at væsentligt større mængder af hvert strategiske råstof skal genanvendes fra affald, herunder vedrørende permanente magneter;

K. der henviser til, at det kommende topmøde mellem EU og Kina er en mulighed for at indgå i en dialog og samtidig fortsat stå stærkt mod tvang;

L. der henviser til, at Kina stadig har indført sanktioner mod et tidligere medlem af Europa-Parlamentet, medlemmer af medlemsstaternes parlamenter og europæiske tænketanke;

1. fordømmer på det kraftigste Kinas beslutning om at indføre restriktioner for eksporten af sjældne jordarter, hvilket har bremset eksporten og i væsentlig grad forstyrret forsyningskæder, som er afgørende for bilfabrikanter, producenter af forsvarsmateriel, halvledervirksomheder, grønne teknologier, sundhedsapplikationer og mange andre sektorer i EU og i hele verden; mener, at Kinas ageren er uberettiget og har karakter af pressionsudøvelse i kraft af den enorme magtposition, som Kina har som følge af sin

monopollignende stilling på verdensmarkedet;

2. tror, at Kina benytter disse eksportrestriktioner til at styrke sin forhandlingsposition; understreger, at EU på det kraftigste skal afvise ethvert forsøg fra Kinas side på at anvende disse restriktioner til at gennemtvinge indrømmelser i forbindelse med andre igangværende handelsrelaterede irritationskilder, og mener, at alle indrømmelser til Kina i denne henseende vil skade EU's evne til at beskytte sig mod nuværende og fremtidig tvang;

3. understreger betydningen af at give udtryk for bekymring over Kinas eksportrestriktioner for sjældne jordarter og de bredere konsekvenser af disse restriktioner for de globale forsyningskæder på det kommende topmøde mellem EU og Kina; er af den overbevisning, at eksportkontrol bør være et led i en multilateral tilgang, som har til formål at beskytte den internationale sikkerhed og sikre lige vilkår på globalt plan, og insisterer på, at ensidige kontroller skal begrænses til dem, der er strengt nødvendige af hensyn til den nationale sikkerhed, med gennemsigtige og klart definerede regler, og understreger derfor, at Kinas foranstaltninger er imod multilaterale regler og praksis og opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at indtage en fast og fælles holdning, arbejde sammen med Kina for at finde en strukturel løsning og fortsætte dialogen med Kina desangående;

4. opfordrer indtrængende de kinesiske myndigheder til konkret at følge op på deres forslag og til fuldt ud at ophæve eksportrestriktionerne; noterer sig i mellemtiden det nylige forslag fra de kinesiske myndigheder om at etablere såkaldte grønne baner, der har til formål at forenkle procedurerne for europæiske virksomheder;

5. understreger det presserende behov for, at EU styrker sin strategiske indflydelse og nødvendighed ved at kortlægge, gøre operationelle og styrke områder, hvor det har kritiske fordele i forhold til Kina inden for vigtige varer og teknologier, med det formål at styrke EU's strategiske autonomi eller ved at begrænse adgangen til EU's indre marked for kinesiske højrisikoleverandører i overensstemmelse med EU's og den internationale handelslovgivning;

6. mener, at Kinas foranstaltninger er en uberettiget anvendelse af dets forsyningslinjer af kritiske råstoffer, hvilket gør det til en upålidelig kilde til input til kritiske sektorer og en trussel mod Unionens økonomiske og væsentlige sikkerhedsinteresser;

7. udtrykker dyb bekymring over de krav, som de kinesiske myndigheder har pålagt, om, at ansøgere skal fremlægge følsomme oplysninger, når de ansøger om eksporttilladelser, og over den betydelige risiko for teknologilækager i forbindelse hermed for så

vidt angår forsvarsindustriens basisværdikæde og nationale sikkerhedshemmeligheder, og understreger, at dette kan anvendes til fremtidig tvang; mener, at det er afgørende, at Kommissionen og medlemsstaterne vurderer og afbøder de sikkerhedsmæssige konsekvenser af sådanne dataoverførsler i overensstemmelse med den europæiske økonomiske sikkerhedsstrategi;

8. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fremskynde gennemførelsen af forordningen om kritiske råstoffer; understreger den vigtige rolle, som Det Europæiske Råstofudvalg og dets undergrupper spiller med hensyn til en hurtig og effektiv gennemførelse af forordningen om kritiske råstoffer; minder om de klare og ambitiøse benchmarks for at styrke EU's kapacitet til at udvinde, forarbejde og genanvende råstoffer af kritisk betydning inden for EU senest i 2030; fremhæver udvælgelsen af de første 60 strategiske projekter under forordningen om kritiske råstoffer;

9. beklager, at forordningen om kritiske råstoffer ikke blev ledsaget af et særligt EU-budget, selv om manglen på finansiering er den største flaskehals; understreger det presserende behov for at sikre investeringer i de strategiske projekter, der er godkendt i henhold til forordningen om kritiske råstoffer, og i andre projekter til fremme af udvinding, raffinering, forarbejdning og genanvendelse, der bidrager til at mindske risikoen fra Kina og til at nå benchmarkene for kritiske råstoffer; opfordrer indtrængende Kommissionen til at afsætte yderligere støtte på EU-plan til diversificering af forsyningen af sjældne jordarter og kritiske råstoffer og til at sikre, at den kommende flerårige finansielle ramme vil omfatte en budgetpost til fremme af investeringer i udvinding, forarbejdning, cirkularitet, forskning og innovation, herunder vedrørende erstatning af kritiske råstoffer;

10. understreger behovet for, at EU udfører minedrift på sit område og genskaber forarbejdningskapacitet; understreger, at det er et af målene med forordningen om kritiske råstoffer at øge ressourceanvendelsens effektivitet gennem teknologisk innovation; understreger potentialet i genanvendelse og urban minedrift til at afhjælpe forsyningsbegrænsninger på kort sigt og anmoder Kommissionen om straks at træffe foranstaltninger til at forbedre indsamlingen og bevarelsen af sjældne jordarter på det indre marked;

11. understreger behovet for at sikre det langsigtede forretningsmæssige grundlag for og levedygtigheden af investeringer i værdikæder for kritiske råstoffer, herunder gennem finansiel støtte såsom prisgulve, offtake-støtte og strategisk lageropbygning; opfordrer medlemsstaterne til at anmode om, at store virksomheder, der producerer teknologier i strategiske sektorer, behørigt og regelmæssigt gennemfører risikoberedskabsaktiviteter og foranstaltninger til at afbøde

forsyningsknaphed, herunder via lageropbygning;

12. opfordrer Kommissionen til sammen med medlemsstaterne at foretage en vurdering af minimumsniveauet for EU's strategiske beholdninger af sjældne jordarter, der er opført som strategiske råstoffer (neodym, praseodym, terbium, dysprosium, gadolinium, samarium og cerium) og de tilhørende slutanvendelser heraf, herunder slutanvendelser, der er knyttet til forsvarsindustrien;

13. opfordrer endvidere til et stærkere engagement i at indgå rene handels- og investeringspartnerskaber og bilaterale strategiske partnerskaber om råstoffer, der er baseret på ægte win-win-partnerskaber, og som opfylder høje bæredygtigheds- og menneskerettighedsstandarder; insisterer på behovet for at bevæge sig i retning af bindende aftaler om kritiske råstoffer for at sikre langsigtet sikkerhed for EU's forsyninger, garantere større gennemsigtighed og sikre, at Parlamentet har kontrolbeføjelser; understreger betydningen af frihandelsaftaler og Global Gateway-initiativet med hensyn til at forbedre adgangen til kritiske råstoffer;

14. tilskynder til, at der i den relevante lovgivning om offentlige indkøb anvendes præferenceklausuler til indkøb af sjældne jordarter fra EU-leverandører og betroede partnere; opfordrer til øget koordinering med ligesindede internationale partnere, navnlig inden for rammerne af G7 og NATO og med Japans organisationen for metal- og energisikkerhed, for at forbedre videnoverførsel og tilpasse forsyningskædesikkerhed, fælles investeringer og lageropbygningsstrategier og udvikle standarder for pålidelige leverandører til strategiske sektorer og projekter;

15. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, medlemsstaternes regeringer og parlamenter og Folkerepublikken Kinas regering og parlament.